

JOURNAL of SOCIAL and HUMANITIES SCIENCES RESEARCH (JSHSR)

Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi

Received/Makale Gelis 27.08.2022
Published /Yayınlanma 31.10.2022
Article Type/Makale Türü Research Article

Citation/Alıntı: Akarsu, A., Bayar, F. H., Uçuk, A., Balcıoğlu, S. & Kayar, A.G. (2022). İlkokul öğrencilerinde kendiliğinden öğrenilen ikinci yabancı dilin baskın zekâ alanının incelenmesi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 9(88), 2124-2129.
<http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.3278>

Ali AKARSU
<https://orcid.org/0000-0001-6673-6481>
Milli Eğitim Bakanlığı, Adana / TÜRKİYE

Fehime Hale BAYAR
<https://orcid.org/0000-0002-2751-6205>
Milli Eğitim Bakanlığı, Adana / TÜRKİYE

Adem UÇUK
<https://orcid.org/0000-0001-8311-8554>
Milli Eğitim Bakanlığı, Adana / TÜRKİYE

Sercan BALCIOĞLU
<https://orcid.org/0000-0001-9347-0746>
Milli Eğitim Bakanlığı, Adana / TÜRKİYE

Ahmet Gökhan KAYAR
<https://orcid.org/0000-0001-5987-8692>
Milli Eğitim Bakanlığı, Adana / TÜRKİYE

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNDE KENDİLİĞİNDEN ÖĞRENİLEN İKİNCİ YABANCI DİLİN BASKIN ZEKÂ ALANININ İNCELENMESİ

EXAMINATION OF THE DOMINANT INTELLIGENCE DOMAIN OF THE SECOND FOREIGN LANGUAGE LEARNED SPONTANEOUSLY IN PRIMARY SCHOOL STUDENTS

Issue/Sayı: 88

Volume/Cilt: 9

jshsr.org

ISSN: 2459-1149

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, ilkökullü öğrencilerinin kendiliğinden öğrendikleri ikinci dilin baskın zeka türünü araştırmaktır. Gardner (1983), eğitimcilerin öğretimi tasarlarlarken belirli bir teoriyi veya eğitimsel yeniliği takip etmemeleri, bunun yerine öğretim, konu ve öğrenci öğrenme ihtiyaçlarına uygun özelleştirilmiş hedefler ve değerler kullanmaları gerektiğini iddia eder. Çoklu zekâyı ele almak, öğretmenlerin öğretimlerini ve değerlendirme yöntemlerini çoğul hale getirmelerine ve öğrencilerin öğrenmesini zenginleştirmelerine yardımcı olabilir.

Çalışma tarama modelinde olup, örnekleme 2021-2022 eğitim öğretim yılında Yüreğir ve Seyhan ilçesi ilkökullerinde eğitim gören 1, 2, 3 ve 4. sınıfa devam eden 200 öğrenciden oluşmaktadır. Çoklu Zekâ Ölçeği'nin kullanıldığı araştırma SPSS 16 programı ile veriler çözümlenmiştir.

Öğrencilerde ailede veya mahallede kendiliğinden öğrenilen iki dilin bazı zeka türlerini geliştirdiği görülmüştür. Öğrencilerde bazı zekâ türlerinin baskın olarak ortaya çıkmasından öğrencilerin ilköğretim kademesinden itibaren alan ve bölüm seçmeleri yönünde etkin bir rehberlik hizmeti sunulmalıdır. Ayrıca okul rehberlik servisi ve öğretmenler, ebeveynleri ile etkin bir işbirliği içerisinde olmaları gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çoklu Zekâ Kuramı, Gardner, İlkokul Öğrencileri, İkinci Yabancı Dil.

ABSTRACT

The aim of this study is to investigate the dominant intelligence type of the second language that primary school students learn spontaneously.

Gardner (1983) argues that educators should not follow a specific theory or educational innovation when designing instruction, but instead use customized goals and values appropriate to instruction, subject matter, and student learning needs. Addressing multiple intelligences can help teachers pluralize their teaching and assessment methods and enrich students' learning.

The research is in the screening model and the sample consists of 200 students attending the 1st, 2nd, 3rd and 4th grades of primary schools in Yüreğir and Seyhan districts in the 2021-2022 academic year. The data were analyzed with the SPSS 16 program using the Multiple Intelligences Scale.

Two languages that are learned spontaneously in the family or neighborhood have been observed to improve some types of intelligence. Since some types of intelligence are dominant in students, an effective guidance service should be provided in the selection of students' fields and departments, starting from the primary education level. In addition, the school guidance service and teachers should be in effective cooperation with their parents.

Keywords: Multiple Intelligence Theory, Gardner, Primary School Students, Second Language..

1. GİRİŞ

Çoklu zekâ, ilk defa psikolog Howard Gardner tarafından Frames of Mind (1983) adlı kitabında ortaya konulan bir teoridir. Teori özünde, bireylerin sekiz ayrı zekânın veya zekâ alanının bir kombinasyonunu geliştirme potansiyeline sahip olduğu önermesidir. Bu önerme, Gardner'ın, bireyin bilişsel kapasitesinin, IQ puanı gibi tek bir ölçümle yeterince temsil edilemeyeceği iddiasına dayanmaktadır. Gardner, bilişsel bir kapasitenin bağımsız bir "zekâ" olarak nitelendirilebilmesi için sekiz özel kriteri karşılaması gerektiğini öne sürmektedir (Gürel & Tat, 2010).

Gardner'ın orijinal teorik modeli yedi ayrı zekâyı içeriyordu ve sekizincisi 1999'da eklendi:

- Dilsel
- Müzikal
- Mantıksal Matematik
- Uzaysal
- Bedensel-Kinestetik
- Kişilerarası
- İçsel
- Natüralist

Bu sekiz zeka, dille ilgili, kişiyle ilgili veya nesneyle ilgili olarak gruplandırılabilir. Dilsel ve müzikal zekaların, Gardner'ın sözel ve ritmik becerilerin gelişiminde merkezi olduğunu savunduğu hem işitsel hem de sözlü işlevleri yerine getirdikleri için dille ilgili oldukları söylenir. Hem sözlü hem de yazılı olarak ortaya çıkan dilsel (veya sözlü-dilsel) zekâ, kelimeleri ve dili etkili bir şekilde kullanma yeteneğidir. Yüksek derecede sözel-dilsel zekâyâ sahip olanlar, cümlesel sözdizimi ve yapıyı manipüle etme, kolayca yabancı dil edinme ve tipik olarak geniş bir kelime dağarcığından yararlanma becerisine sahiptir. Müzikal zeka, ritim, ses perdesindeki farklılıkları algılama ve ifade etme yeteneğini içerir. Yapısı ve kökeni bakımından dilsel zekâyâ benzer ve aynı işitsel ve sözlü kaynakların çoğunu kullanır (Çirakoğlu ve Saracaloğlu, 2009).

Kişiyle ilgili zekâlar, hem kişilerarası hem de içsel bilişsel kapasiteleri içerir. İçsel zekâ, kendini tanıma, kendini anlama ve kişinin eylemlerini yönlendirmenin bir yolu olarak güçlü ve zayıf yönlerini ayırt etme yeteneği ile tanımlanır. Kişilerarası zekâ, başkalarının duygularını ve ruh hallerini anlama, algılama ve takdir etme yeteneğinde kendini gösterir. Kişilerarası zekası yüksek olanlar başkalarıyla iyi geçinebilir, işbirliği içinde çalışabilir, etkili iletişim kurabilir, başkalarıyla empati kurabilir ve başkalarını motive edebilir (Talu, 1999).

Nesneyle ilgili dört zekâ -mantıksal-matematiksel, bedensel-kinestetik, natüralist ve uzamsal- kişinin karşılaştığı somut nesnelere ve sahip olduğu deneyimler tarafından uyarılır ve devreye girer. Bu nesnelere, bitkiler ve hayvanlar gibi çevrenin fiziksel özelliklerini, somut şeyleri ve çevreyi düzenlemek için kullanılan soyutlamaları veya sayıları içerir. Yüksek derecede mantıksal-matematiksel zekâ sergileyenler, kalıpları kolayca algılayabilir, komut dizilerini takip edebilir, matematiksel hesaplamaları çözebilir, kategoriler ve sınıflandırmalar oluşturabilir ve bu becerileri günlük kullanıma uygulayabilir. Bedensel-kinestetik zekâ, fiziksel gelişim, atletik yetenek, el becerisi ile kendini gösterir (Azar, İrfan, Presley & Balkaya, 2006).

Cerrah veya tamirci gibi belirli değerli işlevleri yerine getirme becerisinin yanı sıra zanaatkarlar ve sanatçılar olarak fikir ve duyguları ifade etme becerisini içerir. Gardner'a göre uzamsal zekâ en az üç şekilde kendini gösterir: (1) uzamsal alanda bir nesneyi doğru bir şekilde algılama yeteneği, (2) kişinin fikirlerini iki veya üç boyutlu bir biçimde temsil etme yeteneği ve (3) bir nesneyi, döndüğünü hayal ederek veya çeşitli perspektiflerden görerek uzayda manevra yapma yeteneği. Uzamsal zekâ son derece görsel olsa da, görsel bileşeni, kişinin gerçekliğin zihinsel temsillerini yaratma yeteneğine daha doğrudan atıfta bulunur (Köksal, 2006).

Doğal zekâ, Gardner'ın teorik modeline sonradan eklenen bir zekâdır ve diğer yedisi kadar geniş çapta kabul görmez. Bitkileri, hayvanları ve doğal çevrenin diğer kısımlarını tanımanın yanı sıra doğada bulunan örüntüleri ve organizasyonel yapıları görme yeteneğini içerir. En önemlisi, araştırmalar, natüralist zekânın nörofizyolojide izole edilebilme kriterini karşılayıp karşılamadığı konusunda sonuçsuz kalmaktadır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; ilkököl öğrencilerinin kendiliğinden öğrendikleri ikinci dilin baskın zekâ türünü araştırmaktır.

Gardner, eğitimcilerin öğretimi tasarlarırken belirli bir teoriyi veya eğitimsel yeniliği takip etmemeleri, bunun yerine öğretim, konu ve öğrenci öğrenme ihtiyaçlarına uygun özelleştirilmiş hedefler ve değerler kullanmaları gerektiğini iddia eder. Çoklu zekâyı ele almak, öğretmenlerin öğretimlerini ve değerlendirme yöntemlerini çoğul hale getirmelerine ve öğrencilerin öğrenmesini zenginleştirmelerine yardımcı olabilir.

2. YÖNTEM

Çalışma tarama modelinde olup, bu model genelde verilen bir durumu aydınlatmak, standartlar doğrultusunda değerlendirmeler yapmak ve olaylar arasındaki olası ilişkileri ortaya çıkarmak için yürütülür (Çepni, 2007). Araştırmanın örneklemini 2021- 2022 eğitim öğretim yılında Yüreğir ve Seyhan ilçesi ilkökullerinde eğitim gören 1, 2, 3 ve 4. sınıfa devam eden 200 öğrenciden oluşmaktadır. 27 öğrencinin anketi eksik veya yanlış doldurdukları için geçersiz sayılmıştır bu nedenle araştırma 173 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak kişisel bilgi anketi ve Çoklu Zekâ Değerlendirme Ölçeği kullanılmıştır.

2.1. Çoklu Zekâ Değerlendirme Ölçeği (ÇZDÖ)

Araştırma verilerini toplama amacıyla Selçuk, Kayılı ve Okut (2002) tarafından geliştirilen ölçme aracı kullanılmıştır. Ölçek, farklı zekâ alanını kapsayan 8 bölümden oluşmaktadır. Her bir madde için Likert tipi beşli derecelendirme (0–1–2–3–4) ölçeği kullanılmıştır. Ayrıca ölçekten elde edilen standart puan karşılıkları 0–7 puan arası “gelişmiş değil”, 8–15 puan arası “az gelişmiş”, 16–23 puan arası “orta düzeyde gelişmiş”, 24–31 arası “gelişmiş”, 32–40 puan arası “çok gelişmiş” şeklinde anlamlandırılmıştır.

2.2. Verilerin Çözülmesi

Elde edilen verilerin analizinde SPSS 16 (Statistical Packages for Social Sciences) paket programı kullanılarak, bağımsız gruplar t-testi sonuçlarına, korelasyon katsayılarına ve betimsel istatistiksel verilere bakılmıştır.

3. BULGULAR

Tablo.1: Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	N	%
Kız	96	55.5
Erkek	77	44.5
Toplam	173	100

Tablo 1'e göre araştırmaya katılan öğrencilerin 96'sı (%55,5) kız, 77'si (%44,5) erkek öğrencilerdir. Araştırmaya toplam 173 öğrenci katılmıştır.

Tablo.2: Öğrencilerin Cinsiyeti ile Sözel Zekâ Toplam Puanı Arasındaki İlişki

Cinsiyet	N	\bar{x}	SS	Sd	T	p	Açıklama
Kız	96	31.01	6.51	171	-2.130	.035	p< 0.05 fark anlamlı
Erkek	77	33.10	6.23				

Tablo 2'de cinsiyetlerine göre öğrencilerin sözel zekâ toplam puanlarının kız öğrencilerin ortalaması (\bar{x} =31.01, S=6.51) ile erkek öğrencilerin ortalamasının (\bar{x} =33.10, S=6.23) birbirine yakın olduğu görülmektedir. İki grubun sözel zekâ toplam puanı arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($t=-2,130$, $p=0.035$, $p< 0.05$). Elde edilen bu bulgu, öğrencilerin cinsiyetinin sözel zekâ toplam puanını etkilediği şeklinde yorumlanabilir.

Tablo.3: Öğrencilerin Sınıf Türü Dağılımı

Sınıf Türü	N	%
1. Sınıf	23	13.3
2. Sınıf	66	38.2
3. Sınıf	43	24.9
4. Sınıf	41	23.7
Toplam	173	100

Tablo 3'e göre araştırmaya alınan öğrencilerin, 66'sı (%38,2) 2. Sınıf, 43'ü (%24,9) 3. Sınıf, 41'i (%23,7) 4. Sınıf, 23'ü (%13,3) ise 1. Sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır.

Tablo.4: Öğrencilerin Ailenizde Türkçe Dışında Bir Dil Kullanılıyor mu? Sorusuna Verdikleri Cevaplar

Ailenizde Türkçe dışında bir dil kullanılıyor mu?	N	%
Evet	138	79.8
Hayır	35	20.2
Toplam	173	100

Tablo 4'e göre araştırmaya alınan öğrencilerin 138'i (%79.8) evet, 35'i (%20.2) ise hayır yanıtını vermişlerdir.

Tablo.5: Öğrencilerin Ailelerinde Türkçe Dışında Bir Kullanıp Kullanmaması ve Sözel Zekâ Toplam Puanı Arasındaki İlişki

Ailenizde Türkçe dışında bir dil kullanılıyor mu?	N	\bar{x}	SS	Sd	T	p	Açıklama
Evet	138	34.51	3.82	171	7.062	,000	p<0.05 fark anlamlı
Hayır	35	21.80	4.38				

Tablo 5'e göre öğrenci ailelerinde Türkçe dışında bir dil kullananların ortalaması (\bar{x} =34.51,S=3.82) iken kullanmayanların ortalaması (\bar{x} =21.80, 4.38) olarak bulunmuştur. İki grubun sözel zeka toplam puanı arasında anlamlı bir ilişki söz konusudur (t=7,062, p=0.00, p< 0.05). Elde edilen bu bulgu, öğrencilerin Türkçe dışında bir dil kullanma durumunun sözel zekâ toplam puanını etkilediği şeklinde yorumlanabilir. Özetle Türkçe dışında bir dil kullananların sözel zekâ düzeyi daha yüksektir.

Tablo.6: Öğrencilerin Ailelerinde Türkçe Dışında Bir Kullanıp Kullanmaması ve Mantıksal Zekâ Toplam Puanı Arasındaki İlişki

Ailenizde Türkçe dışında bir dil kullanılıyor mu?	N	\bar{x}	SS	Sd	T	p	Açıklama
Evet	138	33.41	3.97	171	14.675	,000	p<0.05 fark anlamlı
Hayır	35	22.23	4.24				

Tablo 6'ya göre öğrenci ailelerinde Türkçe dışında bir dil kullananların ortalaması (\bar{x} =33.41, S=3.97) iken kullanmayanların ortalaması (\bar{x} =22.23,S=4.24) olarak bulunmuştur. İki grubun mantıksal zekâ toplam puanı arasında anlamlı bir ilişki söz konusudur (t=14,675, p=0.00, p< 0.05). Elde edilen bu bulgu, öğrencilerin ailelerinde Türkçe dışında bir dil kullanma durumunun mantıksal zekâ toplam puanını etkilediği şeklinde yorumlanabilir. Özetle ailelerinde Türkçe dışında bir dil kullananların mantıksal zekâ düzeyi daha yüksektir.

Tablo.7: Mahallenizde Türkçe Dışında Bir Dil Kullanılıyor mu? Sorusuna Verilen Cevaplar

Mahallenizde Türkçe dışında bir dil kullanılıyor mu?	N	%
Evet	154	89.0
Hayır	19	11.0
Toplam	173	100

Tablo 7'ye göre araştırmaya katılan öğrencilerin 154'ü (%89,0) evet, 19'u (%11,0) ise hayır yanıtını vermişlerdir.

Tablo.8: Mahallenizde Türkçe Dışında Bir Dil Kullanılıp Kullanmaması ve Sözel Zekâ Toplam Puanı Arasındaki İlişki

Mahallenizde Türkçe dışında bir dil kullanılıyor mu?	N	\bar{x}	SS	Sd	T	p	Açıklama
Evet	154	33.21	5.28	171	8.903	,000	p<0.05 fark anlamlı
Hayır	19	21.63	5.88				

Tablo 8'e göre öğrencilerin mahallelerinde Türkçe dışında bir dil kullananların ortalaması (\bar{x} =33.21,S=5.28) iken kullanmayanların ortalaması (\bar{x} =21.63,S=5.88) olarak bulunmuştur. İki grubun sözel zekâ toplam puanı arasında anlamlı bir ilişki söz konusudur (t=8,903, p=0.00, p< 0.05). Elde edilen bu bulgu, öğrencilerin mahallelerinde Türkçe dışında bir dil kullanılmasının sözel zekâ toplam puanını etkilediği şeklinde yorumlanabilir. Özetle mahallelerinde Türkçe dışında bir dil kullananların sözel zekâ düzeyi daha yüksektir.

Tablo.9: Mahallenizde Türkçe Dışında Bir Dil Kullanılıp Kullanmaması ve Kişiler Arası Zekâ Toplam Puanı Arasındaki İlişki

Mahallenizde Türkçe dışında bir dil kullanılıyor mu?	N	\bar{x}	SS	Sd	T	p	Açıklama
Evet	154	31.56	5.73	171	7.815	,000	p<0.05 fark anlamlı
Hayır	19	20.42	6.89				

Tablo 9'a göre öğrencilerin mahallelerinde Türkçe dışında bir dil kullananların ortalaması (\bar{x} =31.56, S=5.73) iken kullanmayanların ortalaması (\bar{x} =20.42, S=6.89) olarak bulunmuştur. İki grubun kişiler arası zekâ toplam puanı arasındaki fark anlamlıdır (t=7,815, p=0.000, p<0.05). Elde edilen bu bulgu, öğrencilerin mahallelerinde Türkçe dışında bir dil kullanmanın kişiler arası zekâ toplam puanını

etkilediği şeklinde yorumlanabilir. Özetle mahallelerinde Türkçe dışında bir dil kullananların kişiler arası zekâ düzeyi daha yüksektir.

Tablo.10: Türkçe Dışında Bir Dil Biliyor musunuz? Sorusuna Verilen Cevapların Dağılımı

Türkçe dışında bir dil biliyor musunuz?	N	%
Evet	98	56,6
Hayır	75	43,4
Toplam	173	100

Tablo 10'a göre araştırmaya katılan öğrencilerden 98'i (%56,6) evet, 75'i (%43,4) ise hayır yanıtını vermişlerdir.

Tablo.11: Türkçe Dışında Bir Dil Bilip Bilmeme ve Sözel Zekâ Toplam Puanı Arasındaki İlişki

Türkçe dışında bir dil biliyor musun?	N	\bar{x}	SS	Sd	T	p	Açıklama
Evet	98	38,84	2,55	171	12,577	,000	p<0,05 fark anlamlı
Hayır	75	26,84	6,46				

Tablo 11'e göre öğrencilerin Türkçe dışında bir dil bilenlerin ortalaması ($\bar{x}=38,84,S=2,55$) iken bilmeyenlerin ortalaması ($\bar{x}=26,84,S=6,46$) olarak bulunmuştur. İki grubun sözel zekâ toplam puanı arasındaki fark anlamlıdır ($t=12,577, p=0,000, p<0,05$). Elde edilen bu bulgu, öğrencilerin Türkçe dışında bir dil bilme durumunun sözel zekâ toplam puanını etkilediği şeklinde yorumlanabilir. Özetle Türkçe dışında bir dil bilen öğrencilerin sözel zekâ düzeyi daha yüksektir.

Tablo.12: Türkçe Dışında Bir Dil Bilip Bilmeme ve Mantıksal Zekâ Toplam Puanı Arasındaki İlişki

Türkçe dışında bir dil biliyor musun?	N	\bar{x}	SS	Sd	T	p	Açıklama
Evet	98	34,64	3,41	171	11,641	,001	p<0,05 fark anlamlı
Hayır	75	26,57	5,65				

Tablo 12'ye göre öğrencilerin Türkçe dışında bir dil bilenlerin ortalaması ($\bar{x}=34,64,S=3,41$) iken bilmeyenlerin ortalaması ($\bar{x}=26,57, S=5,65$) olarak bulunmuştur. İki grubun mantıksal zekâ toplam puanı arasındaki fark anlamlıdır ($t=11,641, p=0,001, p<0,05$). Elde edilen bu bulgu, öğrencilerin Türkçe dışında bir dil bilme durumunun mantıksal zekâ toplam puanını etkilediği şeklinde yorumlanabilir. Özetle Türkçe dışında bir dil bilen öğrencilerin mantıksal zekâ düzeyi daha yüksektir.

Tablo.13: Türkçe Dışında Bir Dil Bilip Bilmeme ve Kişiler Arası Zekâ Toplam Puanı Arasındaki İlişki

Türkçe dışında bir dil biliyor musun?	N	\bar{x}	SS	Sd	T	p	Açıklama
Evet	98	33,98	3,38	171	10,129	,000	P<0,05 fark anlamlı
Hayır	75	25,59	7,24				

Tablo 13'e göre öğrencilerin Türkçe dışında bir dil bilenlerin ortalaması ($\bar{x}=33,98,S=3,38$) iken bilmeyenlerin ortalaması ($\bar{x}=25,59,S=7,24$) olarak bulunmuştur. İki grubun kişiler arası zekâ toplam puanı arasındaki fark anlamlıdır ($t=10,129, p=0,000, p<0,05$). Elde edilen bu bulgu, öğrencilerin Türkçe dışında bir dil bilme durumunun kişiler arası zekâ toplam puanını etkilediği şeklinde yorumlanabilir. Özetle Türkçe dışında bir dil bilen öğrencilerin kişiler arası zekâ düzeyi daha yüksektir.

Tablo.14: Türkçe Dışında Bildiğiniz Dili Bir Eğitim İle Mi Kazandınız? Sorusuna Verilen Cevapların Dağılımı

Eğer Türkçe dışında bir dil biliyorsanız bunu eğitim olarak mı öğrendiniz?	N	%
Evet	3	1,7
Hayır	170	98,3
Toplam	173	100,0

Tablo 14'e göre araştırmaya alınan öğrencilerden Türkçe dışında bir dil biliyorum diyenlerin 170'i (98,3) eğitim almadıklarını, 3'ü (%1,7) ise eğitim aldıklarını belirtmişlerdir.

4. SONUÇ ve TARTIŞMA

Bu araştırma ile ilkökul öğrencilerinin kendiliğinden öğrenilen iki dilin belirlenen bazı değişkenler açısından çoklu zekâ kuramına yansımalarına ilişkin şu sonuçlara varılmıştır:

Öğrencilerin cinsiyetleri ile sözel zekâ puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu durumda öğrencilerin cinsiyetleri sözel zekâyı etkilemektedir denebilir. Öğrencilerin cinsiyetleri ile diğer zekâ türleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Öğrencilerin Türkçe dışında bir dil kullananların sözel ve mantıksal zekâ puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu durumda öğrencilerin Türkçe dışında bir dil kullanmaları sözel zekâ ve

mantıksal zekâyı etkilemektedir denebilir. Öğrencilerin Türkçe dışında bir dil kullanmaları ile diğer zekâ türleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Öğrencilerin mahallelerinde Türkçe dışında bir dil kullananların sözel zekâ ve kişilerarası zekâ puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu durumda mahallede Türkçe dışında bir dil kullanma sözel zekâ ve kişilerarası zekâyı etkilemektedir denebilir. Öğrencilerin mahallelerinde Türkçe dışında bir dil kullanmaları ile diğer zekâ türleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Öğrencilerin sınıf türleri ile zekâ türleri puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Öğrencilerin Türkçe dışında bir dil bilmeleri sözel, mantıksal ve kişilerarası zekâ puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Öğrencilerin Türkçe dışında bir dil bilmeleri sözel, mantıksal ve kişilerarası zekâyı etkilemektedir denebilir. Öğrencilerin Türkçe dışında bir dil bilmeleri ile diğer zekâ türleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Öğrencilerde ailede veya mahallede kendiliğinden öğrenilen iki dilin bazı zekâ türlerini geliştirdiği, öğrencilerde bazı zekâ türlerinin baskın olduğu ortaya çıkmıştır. Bu öğrencilerin okuldaki ilk yıllarından itibaren çeşitli yaşantılarla kendilerini ifade etmelerine fırsat tanınmalıdır.

Öğrencilerde ailede veya mahallede kendiliğinden öğrenilen iki dilin bazı zekâ türlerini geliştirdiği görülmüştür. Öğrencilerde bazı zekâ türlerinin baskın olarak ortaya çıkmasından öğrencilerin ilköğretim kademesinden itibaren alan ve bölüm seçmeleri yönünde etkin bir rehberlik hizmeti sunulmalıdır. Ayrıca okul rehberlik servisi ve öğretmenler, ebeveynleri ile etkin bir işbirliği içerisinde olmaları gerekmektedir.

5. ÖNERİLER

Çağdaş eğitim anlayışının bir ilkesi olan eğitimde fırsat ve imkân eşitliği; bireylere ilgilerini, yeteneklerini, zekâlarını yeterli düzeyde geliştirme fırsatının verilmesi olarak ta algılanabilir. Fırsat ve imkân eşitliğinden kasıt her öğrencinin bireysel ayrılıklarının eğitimde göz önünde bulundurulması demektir. Oysaki uygulamada bireysel ayrılıklar göz ardı edildiği için fırsat ve imkân eşitliği de sağlanamamaktadır (Öztürkmen, 2006). Bu nedenle öğretmenler sadece kendi düşünme ve öğrenme stillerini yansıtan öğrenme deneyimleri tasarlayıp uygulamak yerine, bütün zekâ alanlarını göz önünde bulunduracak şekilde öğrenme yaşantıları tasarlamalıdır. Bu çerçevede, ilköğretim kademesinden başlayarak öğrencilerin zekâ profillerinin doğru belirlenmesi, uygun eğitsel araç, gereç ve imkânlardan yararlanılması gerekmektedir. Böylelikle, ileriki aşamalarda öğrencilerin yönlendirilmesiyle ilgili olarak daha doğru kararların alınması sağlanabilir (Korkmaz, Yeşil ve Aydın, 2009).

KAYNAKLAR

- Azar, A., İrfan, A. P., Presley, A. İ. & Balkaya, Ö. (2006). Çoklu Zekâ Kuramına Dayalı Öğretimin Öğrencilerin Başarı, Tutum, Hatırlama ve Bilişsel Süreç Becerilerine Etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(30), 45-54.
- Çepni, S. (2007). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş*. Trabzon: Celepler Matbaacılık.
- Çirakoğlu, M. & Saracaloğlu, A. S. (2009). İlköğretimin Birinci Kademesinde Çoklu Zekâ Kuramı Uygulamalarının Erişime Etkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 425-449.
- Gardner, H. (1983). *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences*. New York: Basic.
- Gürel, E. & Tat, M. (2010). Çoklu Zekâ Kuramı: Tekli Zekâ Anlayışından Çoklu Zekâ Yaklaşımına. *Journal of International Social Research*, 3(11), 336-356.
- Korkmaz, Ö., Yeşil, R. & Aydın, D. (2009). Öğretmen adaylarının çoklu zekâ algıları. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 221-239.
- Köksal, M. S. (2006). Kavram öğretimi ve çoklu zekâ teorisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 14(2), 473-480.
- Öztürkmen, B. (2006). *Ortaöğretim öğrencilerinin çoklu zekâ kuramına göre zekâ alanlarıyla öğrenme stratejileri arasındaki ilişkinin incelenmesi (Gaziantep örneği)*. Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Y. Lisans Tezi, Antep.
- Selçuk, Z., Kayılı, H. ve Okut, L. (2002). *Çoklu Zekâ Uygulamaları*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Talu, N. (1999). Çoklu zekâ kuramı ve eğitime yansımaları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (15), 164-172.